

faaet Ejendommene delte og derved, efter at have været Gaardmandsbørn i deres unge Dage, blive Husmænd, naar de blive selvstændige; det turde nok være den Maade, hvorpaa den væsentlige Forøgelse er fremkommen. Det, vi her skulle gøre — hvis der da skulde være nogen Mening i Forslaget, hvad der burde være, og hvad jeg tror, der kan blive — er to Ting, dels at bringe den virkelige Arbejder op ad til en mere økonomisk sikret Eksistens, og dels at gøre et, om end kun lille, Fremskridt imod at opdrage Befolkningen til større Sparsommelighed, end der har været gængse i den sidste Menneskealder. Jeg tror navnlig, at denne sidste Del af Opgaven har en ikke ganske ringe Betydning og vil kunne faa en ikke ganske ringe Betydning. Men dertil tjener ogsaa det Forslag, som vi have stillet; det vil tjene til en Opmuntring, en Spore til at gaa fremad til Sparsommelighed. Vil man det, og det var den ærede Ordfører enig med mig i, vil der ingen Skade være sket ved, at en Del enten paa Grund af deres Ungdom eller paa Grund af, at der er for mange, der søge at faa Huslodder, maa vente 4 à 5 Aar, thi de ville i Løbet af disse 4—5 Aar uden Gene kunne spare et Hundrede Kroner sammen om Aaret, og derved, det gentager jeg, ville de ingenlunde blive daarligere stillede end de, der kom først og derfor eje noget mindre. Vi maa derved ganske vist beklage, at den højtærede Minister ikke kunde tage andet Standpunkt til vort Forslag, end at tilraade os at tage det tilbage, idet jeg tror, at vort Forslag gaar den Vej, som de Herrer, som nu i Udvalget ere enige om at tage det krasse Standpunkt over for Landstinget, alligevel maa gaa. Jeg tror sikkert, det er den Vej, de Herrer komme til at gaa, hvis de overhovedet ville have Forslaget ophøjet til Lov. Da der jo imidlertid kun er ringe Udsigt til, at vi faa vore Forslag førte igennem i Dag, og da den højtærede Minister har ønsket, at de skulle tages tilbage, saa tager jeg dem her ved tilbage.

Formanden (Sofus Høgsbro): Er det tillige paa Medforslagsstillereis Vegne?

N. Andersen: Det er paa egne og min Medforslagsstillers Vegne.

Formanden (Sofus Høgsbro): Ændringsforslagene og Underændringsforslaget uden for Betænkningen ere saaledes tagne tilbage af Forslagsstillerne. Er der nogen,

der optager dem? (Ophold.) Da det ikke er Tilfældet, ere de bortfaldne.

J. Hage: Det var blot til den sidste ærede Taler, jeg vilde bemærke, at det er vist rigtigt, at Husene til Dels eller for største Delen ere skabte fra oven og nedad, om jeg saa maa sige, at det er Gaardejerne, der have faaet anbragt deres Børn paa Parcelsteder, men det Faktum staar fast, at der findes et stort Antal saadanne Brug; og det ærede Medlem, der er saa overordentlig praktisk, vil vist indrømme, at ingen Filantropi vil kunne forsvare, at man fremkalder et Misforhold imellem Ejendommenes Antal. Nu kan man være uenig om, hvor stort eller lille Antal der skal være, men jeg vil hævde, at naar man af de 266,000 Landejendomme, der er i det hele, har 160,000 Ejendomme med under 1 Td. Hartkorn, og der er en betydelig Tilvækst af flere Tusinde Huse dels med og dels uden Jord aarlig, saa er der Huse til Disposition og til fremtidig fri Ejendom uden de Baand, denne Lov vil lægge paa, og at alle sparsommelige Arbejdsfolk, som skulle erhverve sig Huse, have stor Interesse og Fordel af, at Udviklingen har ført med, at der er mange Huse, dels med, dels uden Jord; thi naar der er mange Huse, falder Prisen paa dem.

Ole Hansen: Jeg vil kun over for det ærede Medlem, der nu satte sig, gøre et Par Bemærkninger i Anledning af de Udtalelser, som han fremkom med. Han har nu gentagende fremhævet, at Husenes Antal er i stærk Stigning i de senere Aar, men han glemmer her en Ting, nemlig at de Huse, som han her omtaler, ere Huse fra 1 Skp. Land, altsaa med grumme lidt Hartkorn, og op til 1 Tønde Hartkorn. Undersøger man saa Forholdene, vil man snart erfare, at der sjældent oprettes Huse med 3—4—5 Tdr. Land. Naar der oprettes Huse, er det gerne med et Tilliggende af 7—8—10—12 Tdr. Land eller ogsaa med kun 1 à 2 Skpr. Land, altsaa et meget lille Hartkorns Tilliggende. De sidste komme især rundt omkring ved Jærnbanestationerne. Derimod er det, som sagt, yderst sjældent, at der oprettes Huse med 4—5—6 Tdr. Land, hvilke der jo netop tages Sigte paa i Forslaget. Det hænder ofte, at netop slige Huse blive nedlagte af andre Jordbrugere, af Proprietærer, Gaardmænd, Parcellister, idet en saadan Huslod ligger dem en Smule i Vejen, kan være ubehagelig for dem, paa Grund af Beliggenhed,